

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 325/2014
15.04.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Зорана Таталовића и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету против окривљене С.М. и др, због кривичног дела фалсификовање службене исправе у саизвршилаштву из члана 248. став 3. у вези става 1. Кривичног закона Републике Србије у вези члана 22. Основног кривичног закона, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљене С.М., адвоката Х.Б.Ш. и браниоца окривљеног С.Н., адвоката Д.Д., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Ужицу К 58/13 од 04.12.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 212/14 од 24.02.2014. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП-а, дана 15.04.2014. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених С.М. и С.Н., поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Ужицу К 58/13 од 04.12.2013. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 212/14 од 24.02.2014. године у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП-а и члана 439. тачка 1. и тачка 2. ЗКП-а, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених у преосталом делу **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу К 58/13 од 04.12.2013. године и то у ставу 1 изреке окривљени С.М. и С.Н. оглашени су кривим због продуженог кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. Кривичног закона Републике Србије у вези члана 22. Основног кривичног закона, па им је изречена условна осуда, тако што је сваком од окривљених утврђена казна затвора у трајању од по шест месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити ако окривљени за време од две године по правноснажности пресуде не учине ново кривично дело. Истом пресудом на основу члана 69. став 1. и став 2. ОКЗ-а од ортачког друштва С.д. одређено је да се одузимају лажне исправе. Окривљени су обавезани да плате суду на име трошкова кривичног поступка новчани износ од по 5.000,00 динара на име паушала и на име других трошкова кривичног поступка новчани износ од по 20.691,00 динара, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, док је Министарство пољопривреде,

шумарства и водопривреде упућено да имовинско-правни захтев оствари у парници.

Првостепеном пресудом у ставу 2 изреке, окривљени С.М. и С.Н. на основу члана 423. тачка 2. ЗКП-а ослобођени су од оптужбе да су извршили кривична дела и то: окривљена С.М., кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ-а, а окривљени С.Н. кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ-а, као подстрекач у вези члана 34. КЗ-а, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде упућено да имовинско-правни захтев оствари у парници.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 212/14 од 24.02.2014. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Ужицу и бранилаца окривљених С.М. и С.Н., а првостепена пресуда је потврђена.

Против ових пресуда захтев за заштиту законитости поднели су:

бранилац окривљене С.М., адвокат Х.Б.Ш., због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП-а и из члана 439. тачка 1. и тачка 2. ЗКП-а, са предлогом да Врховни касациони суд утврди да је захтев за заштиту законитости браниоца окривљене С.М. основан јер је повређен закон на штету окривљене и донесе пресуду којом ће укинути или преиначити првостепену и другостепену пресуду у осуђујућем делу у смислу одредбе члана 492. став 1. или став 2. ЗКП-а;

бранилац окривљеног С.Н., адвокат Д.Д., због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП-а и повреде кривичног закона из члана 439. став 1. тачка 2. ЗКП-а, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи ове пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе за наведено кривично дело или да исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу сматрајући да присуство Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених не би било од значаја за доношење одлуке, због чега их није позвао на седницу већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП-а.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП-а, на којој је размотрио списе предмета, са пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода у захтевима нашао:

По оцени Врховног касационог суда неосновано се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених С.М. и С.Н. побијају правноснажне пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП-а указивањем да је у конкретном случају наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења окривљених и да је с`тога првостепени суд био дужан да обустави кривични поступак, јер се према наводима захтева, рок застарелости цени на основу прописане казне за кривично дело које је окривљенима стављено

на терет у моменту покретања кривичног поступка без обзира на касније измене правне квалификације кривичног дела.

Наиме, из списка предмета произлази да је Виши јавни тужилац у Ужицу подигао оптужницу Кт број 54/10 од 14.07.2011. године пред Вишим судом у Ужицу и то против окривљене С.М., између осталог и за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ а против окривљеног С.Н. због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. у подстрекавању у вези члана 34. Кривичног законика, коју оптужницу је у ставу 2 диспозитива изменио актом Кт број 54/10 од 19.04.2013. године у погледу чињеничног описа и правне квалификације наведених кривичних дела тако што је окривљеној С.М. ставио на терет извршење кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ-а, а окривљеном С.Н. кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. у вези члана 34. КЗ-а. Након тога, Виши суд у Ужицу је пресудом К број 51/11 од 11.07.2013. године окривљене огласио кривим за по једно продужено кривично дело фалсификовање службене исправе у саизвршилаштву из члана 248. став 1. у вези става 3. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ-а, која пресуда је укинута решењем Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 4413/13 од 01.10.2013. године, а предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку Виши јавни тужилац је на главном претресу одржаном дана 02.12.2013. године поново изменио диспозитив оптужнице у погледу правне квалификације предметног кривичног дела и окривљенима ставио на терет извршење кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ-а, за које кривично дело су и оглашени кривим правноснажном пресудом, које се побија захтевима бранилаца окривљених.

Дакле, из изнетог произлази да је Виши јавни тужилац у току првостепеног поступка у погледу чињеничног описа и правне квалификације кривичног дела описаног у ставу 2 диспозитива оптужнице изменио оптужни акт тако што је окривљенима изменом оптужбе од 19.04.2013. године ставио на терет и то окривљеној С.М. кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ-а, а окривљеном С.Н. кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. у вези члана 34. КЗ-а, за које кривично дело је, с`обзиром на прописану казну затвора, према наводима захтева бранилаца окривљених, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења дана 17.10.2011. године.

Међутим, Врховни касациони суд налази да су изнети наводи бранилаца окривљених С.М. и С.Н. неосновани. Ово с`тога, јер из чињеничног описа кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. Кривичног законика, датог у диспозитиву измењене оптужнице Вишег јавног тужиоца у Ужицу Кт 54/10 од 19.04.2013. године, произлазе законска обележја кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 248. став. 3. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ, за које кривично дело су окривљени правноснажном пресудом и оглашени кривим. С`обзиром на то да је наведено кривично дело извршено у периоду од 15.08.2005. до 17.10.2005. године, и да је за то дело прописана казна затвора од три месеца до пет година, то би у смислу одредби члана 103. тачка 5. КЗ-а и одредби члана 104. став 6. КЗ-а, апсолутна

застарелост кривичног гоњења за наведено кривично дело наступила дана 17.10.2015. године, дакле, након доношења пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 212/14 од 24.02.2014. године, па су с`тога неосновани наводи бранилаца окривљених да су нижестепене пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП-а, а ово посебно када се има у виду одредба члана 420. став 2. ЗКП-а да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи захтева бранилаца окривљених да је првостепеном и другостепеном пресудом повређен кривични закон из члана 439. тачка 2. ЗКП-а, јер је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити са образложењем да се поређењем одредбе члана 248. КЗ РС, важеће у време извршења предметног кривичног дела са одредбом члана 357. КЗ-а који је ступио на снагу након извршења дела, закључује да је закон који је на снази у време пресуђења - одредба члана 357. Кривичног законика, блажи за учиниоца, с`обзиром на дефинисање појма одговорног лица у члану 112. став 5. КЗ-а, која као одговорно лице не обухвата власника предузећа већ само она лица која на основу закона, прописа или овлашћења врше одређене послове управљања, надзора или друге послове из делатности правног лица за разлику од одредбе члана 46. тачка 2. КЗ РС према којој се одговорним лицем сматра и власник предузећа.

По оцени Врховног касационог суда окривљени су у време извршења предметног кривичног дела за које су осуђени, имали својство одговорних лица и то С.М., јер јој је било поверено да води књиговодство у ортачком друштву С.д. из чега произлази да јој је фактички било поверено обављане појединих послова у наведеном правном лицу, док је окривљени С.Н. био сувласник наведеног ортачког друштва, што је у складу са одредбом члана 46. став 2. КЗ РС. С`тога су неосновани наводи захтева браниоца окривљеног С.Н. да он није имао својство одговорног лица позивајући се на одредбу члана 112. КЗ-а. У вези са тим Врховни касациони суд налази да је тачан навод захтева браниоца окривљеног С.Н. да је након извршења предметног кривичног дела ступила на снагу одредба члана 112. став 5. КЗ-а која је измењена чланом 12. став 2. Закона о изменама и допунама Кривичног законика и према којој одредби се одговорним лицем у правном лицу више не сматра власник предузећа или другог субјекта привредног пословања, осим уколико му је на основу закона, прописа или овлашћења поверено вршење одређених послова управљања, надзора или других послова из делатности правног лица или их он фактички обавља.

То значи да је власник субјекта привредног пословања који има статус правног лица, само када има овлашћење за вршење, или фактички врши управљачке, надзорне или друге послове из делатности тог правног лица - има статус одговорног лица када су у питању кривична дела чији извршилац може бити одговорно лице у правном лицу. У конкретном случају, у радњи извршења кривичног дела у питању, описано је и фактичко вршење послова из делатности правног лица од стране окривљеног С.Н. који је уносио податке у уговор о грађењу, односно попуњавао рачун са неистинитом садржином, а посебно имајући у виду да је у редовном кривичном поступку утврђено да је други ортак наведеног ортачког друштва у потпуности пословање ортачког друштва

препустио окривљеном Н., то, по налажењу овог суда и окривљени С.Н. има статус одговорног лица и у смислу одредбе члана 112. став 5. КЗ-а, имајући у виду да је фактички обављао одређене послове управљања у наведеном правном лицу, па се супротни наводи захтева браниоца окривљеног С.Н. оцењују неоснованим.

Врховни касациони суд налази да су неосновани и наводи бранилаца окривљених да фактура - рачун број ... од 17.10.2005. године, нити уговор о грађењу приватног предузећа не могу бити службене исправе, те да су првостепени и другостепени суд заузимајући супротно становиште на штету окривљених, повредили кривични закон из члана 439. тачка 2. ЗКП-а. Ово с`тога, јер наведене исправе, и по оцени овога суда, представљају службене исправе, јер су сачињене од стране одговорних лица, у писменој форми, а послужиле су као доказ правно релевантне чињенице, ради доказивања извршења уговорних обавеза приликом добијања подстицајних средстава.

Бранилац окривљене С.М. у захтеву указује да је суд учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2. ЗКП-а и тиме што су радње окривљене описане у изреци првостепене пресуде правно оцењене као продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 248. став 3. у вези става 1. у вези члана 22 ОКЗ-а, иако је очигледно да је чињеничним описом обухваћено кривично дело неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности из члана 209. став 1. и 2. КЗ-а. Ово с`тога јер из изреке правноснажне пресуде не произлазе законска обележја кривичног дела неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности из члана 209. став 1. и 2. КЗ-а, па су неосновани наводи браниоца окривљеног С.Н. да су нижестепени судови применили закон који се није могао применити.

Осталим наводима захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених да првостепени и другостепени суд нису утврдили да је окривљени С.Н. попунио рачун и уговор о грађењу, да се наведене исправе не могу сматрати фалсификованим имајући у виду да је оштећено министарство оставило на снази одређен број уговора, да се у образложењу побијаних пресуда не дају разлози због чега се бланко уговори о грађењу и бланко рачуни сматрају службеним исправама нити по ком правном основу је окривљена С.М. оглашена кривом и осуђена због једног уговора о грађењу и једног рачуна, а за осталих 19 уговора и 19 рачуна је донета ослобађајућа пресуда, при чему су радње извршења оба кривична дела из члана 248. став 3. и члана 234. став 3. КЗ-а у потпуности идентичне, по оцени Врховног касационог суда, нижестепене пресуде се побијају због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП-а, што нису разлози због којих окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек у смислу члана 485. став 4. ЗКП-а, па су захтеви бранилаца окривљених С.М и С.Н. у овом делу оцењени као недозвољени.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП-а и члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП-а, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Весна Веселиновић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Јанко Лазаревић, с.р.**